

SVOBODNA SLOVENIJA

ŠRO (LETO) XXI (15)
No. (števč) 31

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
2. avgusta 1962

Življenje v svobodi

Komunisti v svoji propagandi vedno poudarjajo, da se bore za koristi delavcev in kmetov, za boljše življenje malega človeka. Pravijo, da mu s svojim političnim in gospodarskim sistemom hočejo ustvariti tak položaj, da ga nihče več ne bo izkoriščal, ker „bodo vsi enaki“. Se pravi: vsj bodo lastniki vseh pridobitvenih podjetij, tovarniških obratov in zemlje, ki jo bodo odvzeli sedanjim lastnikom, veleposestnikom in razdelili med tiste, ki jo v resnici obdelujejo. Pravijo, da bodo za vse tako dvignili življenjsko stopnjo, da bodo vsi lahko dobro živeli in bo tudi delavec brez težav in skrbi lahko vzdrževal svojo družino. Seveda ne bo nikjer več siromašnih proletarskih naselij, ampak povsod velike stanovanjske palače z udobnimi in ceneni stanovanji. Skratka: Napovedovali so lepše in pravičnejše življenje za delovnega človeka, kot pa je v tkzv. kapitalistični družbi.

Takšna je komunistična propaganda. Stvarnost je pa čisto drugačna. Kar pogledamo si jo. Komunisti so prišli na oblast v Sovjetski zvezi že med prvo svetovno vojno, t. j. leta 1917. Na oblasti so že polnih 45 let. Po nepredvidnosti in nepremišljenosti zahodnih zavestnikov so svojo oblast po drugi svetovni vojni še znatno razširili in jo potisnili daleč naprej proti zahodu Evrope in v osrčje Azije. Povsod, kjer so prišli na oblast, so ljudem pobrali vse. Lastnik vseh pridobitnih in proizvajalnih sredstev je postala država. Prejšnje veleposestnike je zamenjala država in prejšnji privatni kapitalizem, državni kapitalizem. In kaj vidimo? V Sovjetski zvezi n. pr. mora sedanji ta. mošnji diktator Hruščev še po 45 letih, ko nemoteno vlada nad narodi ogromnega ruskega področja, priznati, da prejšnja svetovna žitnica ne pridela zadostj žita, da državna posestva ne zredijo zadosti živine in je zato še vedno občutno pomanjkanje mesa. Tudi perutnine ni zadosti in zato primanjkuje jajc. Tudi splošni življenjski položaj se ni dvignil tako kot so komunisti napovedovali. Ljudje so slabo oblečeni, nezadostno hranjeni, ne morejo si nabaviti modernih tehničnih pripomočkov za domače gospodinjstvo. Delavstvo je izgubilo vse svoje prejšnje pravice, ki se jih je lahko posluževalo v mednih sporih. Pod komunisti ne sme nikjer stavkati in mora delati za dostikrat nižje plače kot poprej in pod težjimi pogoji. Tudi napoved komunistov, da bodo pod diktaturo proletariata vsi enaki, se ni izpolnila. Izkazalo se je, da je bila to grda laž in prevara, kajti diktature ne izvršuje delavstvo, ampak samo skupina izbranih komunistov, ki so enostavno zamenjali na vseh položajih prejšnjo vladajočo oblast in tako napravili „nov komunistični buržoazni razred“, ki po svoji reakciji in tudi po načinu življenja resnično prekaša vse prejšnje. Vidimo, da pod komunisti res dobro živi samo vladajoči komunistični sloj, vsi drugi pa slabše. Edino to je dosegel komunizem. Posameznike je dvignil visoko in jim zagotovil vse državne materialne dobrine, za široke ljudske množice pa je življenje slabše in težje kot je bilo poprej.

Tako je pri komunistih. Kako pa na nekomunistični strani, na tisti, ki jo komunisti stalno napada kot buržoazno reakcijo, ki da samo izkorišča delovne ljudi za svoje sebične koristi?

V „Svobodni Sloveniji“ smo že ponovno pisali o napredku, ki so ga dosegle države v zahodni Evropi pod vodstvom tamošnjih krščansko-demokratskih strank po drugi svetovni vojni. Vsestranski gospodarski, socialni in kulturni dvig teh držav je tem pomembnejši, ker so bile te države med drugo svetovno vojno skoro povsem porušene. Saj je bila n. pr. Nemčija ena sama razvalina. In danes, 17 let po končani vojni? V listih beremo obširna poročila, kako je iz ruševin nastal popolnoma nov svet. Nastala so nova najmodernejša mesta z lepimi stanovanjskimi hišami, nastala nova ogromna industrijska podjetja, ki so v takem zagonu, da nimajo zadosti delovne sile in je potrebujejo vedno več. Ljudje so materialno zelo dobro preskrbljeni, v socialnem pogledu prav tako, in delavci tod v resnici postajajo pravi solastniki industrijskih obratov. Njihov zaslužek

Notranje razprtije v Alžiru

Od 1. julija t. l., ko je Alžir dobil od De Gaulle podarjeno samostojnost, je ta afriška država drsela v vedno večji kaos. Po štirih tednih samostojnosti je imela dve prestolnici: Alžir, kjer je vladal sredinski Ben Keda in Tlemcen, blizu Orana, ki ga je imel v oblasti komunistični podpredsednik Ben Bela. Ben Belovi pristaši primerjajo svojega vodjo z levčarskim kongoškim Lumumbo.

Vojaški poveljniki šestih alžirskih con so se prejšnji teden sestali v Orleansvillu, da bi poskusili preprečiti popoln razkol države ter poslali v Alžir in v Tlemcen svoje delegate. Zaradi vztrajnega Ben Belovega odklanjanja priznanja Ben Keda kot predsednika — proglasil je njegovo vlado celo za nezakonito —, so vojaški poveljniki končno pristali na formiranje šestčlanskega političnega, s tremi člani od vsake strani — Bel Bela sedi v politbiroju, Ben Keda ne —, ki naj pripravi listo kandidatov za prvi samostojni alžirski kongres.

Medtem se je za Ben Kedo položaj poslabšal tudi v samem Alžiru, čeprav se je na njegovo stran postavil znani Belkacem Krim, ki se je s Francozi pogajal v Evianu za alžirsko neodvisnost. Belkacem Krim obvlada gorsko področje Kabila in tamkajšnje prebivalstvo, ki je odločno proti Ben Belu.

V Tlemcenu pa se je proti Ben Belu začel obračati bivši vrhovni poveljnik alžirske osvobodilne vojske, polkovnik Boumedienne, ki je nastopil proti kakršnim koli pogajanjem Ben Bela z ostalimi vojaškimi poveljniki. Ben Bela je pristal na sprejem Belkacema Krima in njegovega pristaše Mohameda Boudiafa in politično, toda Boumedienne je oba obtožil kolaboracije s Francozi pred alžirsko neodvisnostjo.

Ben Bela se je v tej zmešnjavi posrečilo obdržati priljubljenost med alžirsko osvobodilno vojsko ter je z njo vkorakal v sredozemsko pristanišče Bone, ki se mu je predalo brez odpora. Prav tako je zavezal mesto Constantine ter ima trenutno v oblasti ves zahodni

del države ter nekatere predele v vzhodnem Alžiru. Ben Belova vojska je opremljena s sovjetskim in češkim orožjem in tanki.

V Alžir pa so v nedeljo vkorakali oddelki alžirskih gverilskih čet pod poveljstvom 27-letnega polkovnika Hasana, ki je izvedel premik svojih ednic iz vojaške cone južno od mesta Alžira, ne da bi za to dobil pristanek bodisi od Ben Kede ali od Ben Bele. Takoj po zavzetju Alžira je Hasan objavil, da namerava vzpostaviti v Alžiru vojaško vlado, s katero bo vladal do naslednjih volitev, se pravi do 12. avgusta t. l. „Moji vojaki,“ je poudaril Hasan, „ne bodo več dolgo gledali, kako se politiki borijo za oblast, država pa propada.“ Istočasno je po radiju pozval vse Alžirce, naj ohranijo mir in red in poudaril, da bo poskušal preprečiti spopade med Ben Kedovimi in Ben Belovimi pristaši.

V tej borbi za oblast med sredinskim Ben Kedo in komunističnim Ben Belo pa se med alžirskim muslimanskim prebivalstvom vedno bolj širi nezadovoljstvo nad razmerami v državi. Alžirsko ča. spisje je začelo opozarjati politična tekmeča na dejstvo, da je Alžir zaradi notranjih sporov vedno postal lahek plen zunanje intervencije. Tako je neki alžirski dnevnik med drugim zapisal: „Če politiki ne bodo hitro dosegli sporazuma, bo neizogibno postalo potrebno misliti na odstranitev vseh dosedanjih vodij.“

Ker se položaj v Alžiru tako nevarno obrača na levo, so prišla iz Francije poročila, da bo De Gaulle s francosko vojsko znova posegel v alžirske razmere. Francoska vlada je že objavila, da bo izdala ukaz francoski vojski za intervencijo, „če se bo slabo postopanje s Francozi v Alžiru nadaljevalo.“ V bližini mesta Alžira je francoska vojska že izvedla velike premike svojih oddelkov, čeprav ni bilo mogoče ugotoviti njihovih namenov.

Tako Ben Keda kakor Ben Bela sta po prvih poročilih o premikih francoske vojske obtožila Francijo, da name-

je tolikšen, da si lahko vse privoščijo. Imajo lahko moderno, zračno, higiensko stanovanje; nameščeneec se lahko pripelje na delo s svojim avtomobilom. Napravljen je tako dobro, da ga po poročanju listov, sploh ne ločiš od vodilne ga ravnatelja v podjetju. Tudi ni nič več čudnega, da delavec lahko s svojo ženo prihaja v isto najboljšo restavracijo, ali v gledališče, kino ali na koncert, kakor lastniki velikih podjetij. Med obema je lepo razmerje: vljudno se pozdravita, sedita lahko skupaj in nobenemu ni zaradi tega neprijetno. Po vseh industrijskih obratih so za delavce urejene velike lepe obednice z vsem udobjem. N. pr. v založniškem podjetju Axel v Hamburgu, v katerem je zaposlenih nad 3000 nameščencev, dobijo uslužbenci v hišni restavraciji obilno kosilo, juho, pečenko in prikuho, za 70 pfenigov. Prikuho in krompir lahko zastoj vzamejo kolikorkrat hočejo. Obednica v tem podjetju je tako razkošno urejena, da ima človek v njej vtis, da je v restavraciji velike prekoceanske ladje. Stanovanjske stiske v pravem pomenu te besede ni več. Bedna delavska naselja so izginila. N. pr. v prejšnjem delavskem kraju Wedding v Zahodnem Berlinu. Prejšnje mizerije enostavno ni več. Vse je lepo urejeno, čisto. Po gostinskih obratih je hrana odlična, obilna in za polovico cenejša kot v velikih restavracijah.

Zaradi pomanjkanja delovne sile gospodarska in industrijska podjetja svojim nameščencem dajejo poleg vseh po zakonu jim pripadajočih socialnih dajatev še sama od sebe razne priboljške. Tako dobivajo nameščenci že omenjene založbe Axel ob porokah po 200 mark, ob odhodu na počitnice po 500 mark, za rojstni dan moški steklenico konjaka, dekleta in ženske tri stekle. nice likerja, vsak upokojenec, ki je bil pri podjetju vsaj deset let v službi, dobi poleg svoje pokojnine še poseben dodatek od podjetja v višini 100 mark. Položaj delovnega človeka je tako dober, da si v resnici lahko vse privoščijo. Prav to, kakor vodilni ljudje v podjetjih. Zato tudi ni nič čudnega, da nosi delavčeva žena lahko enak nakit, kakor žena glavnega inženirja.

Ker je pomanjkanje delovne sile tolikšno, zato o brezposelnosti sploh ni govora. Pa ne samo to! Ženske veliko krat opravljajo dela, kot so jih poprej samo moški. So n. pr. čuvarice v živalskih vrtovih, vrtnarice, pismonošice in podobno. Da bi si posamezna podjetja zagotovila nov dotok delovne sile, dajejo štipendije študentom po strokovnih šolah, samo, da bi prišli po končanem študiju v ta podjetja v službo.

Iz povedanega je razvidno, da je tu nastal resnično nov svet. Izginil je svet privilegirancev. Enostavno jih več ni. Nivelacija vseh se je izvršila navzgor. Se pravi z drugim besedami: Splošni življenjski standard prejšnjih nižjih in srednjih slojev se je v povojnih letih tako močno dvignil, da se je na vrhu izenačil s prejšnjo privilegirano plastjo.

To pa je ravno obratno, kar se je zgodilo na komunistični strani. Tam se je dvignila visoko samo vladajoča komunistična plast, narod pa je ostal spodaj in živi v enak ali pa še slabši mizeriji kot poprej, povrh tega pa še oropan vseh političnih in sindikalnih pravic.

V svobodnem svetu so demokratske politične stranke komaj v 17 letih z demokratskim režimom dokazale, da je mogoče ustvariti boljši in pravičnejši socialni sistem in red ob upoštevanju človekove osebne svobode in njegovega dostojanstva in ob ohranitvi vseh njegovih političnih in gremialnih pravic, komunisti pa so potrdili, da n. pr. v Sovjetski zvezi v 45 letih, odkar imajo absolutno oblast v svojih rokah in nobene opozicije — isto velja pa tudi za ostale komunistične države — niso mogle izpolniti svojih obljub in narodom omogočiti srečnejšega življenja. Razlike med posameznimi sloji ne samo, da so ostale še naprej, ampak so dobile še ostrejšo obliko, kajti v novem razredu se je vladajoča plast od ljudstva odmaknila tako visoko, da je med njo in med od-komunističnega sistema izkoriščenim delovnim slojem zazijal še večji prepad. Delovni sloji v zahodni Evropi imajo odprte oči. Vse te razlike ob primerjavi obeh sistemov vidijo in se povsed odločajo za življenje in delo v svobodi in demokraciji.

I Z T E D N A V T E D E N

Brazilskemu predsedniku republike dr. Goulartu se je posrečilo pregovoriti znanega brazilskega gospodarstvenika in bančnika Walterja Moreiro Sallesa, da je prevzel vodstvo finančnega ministrstva v vladi prof. Brochada. Ta se je z vrsto odločnih ukrepov v javnosti že precej uveljavil, zlasti, ker je zagotovil redno preskrbo prebivalstva po velikih mestih z živili.

Kubanski Castro je znova grozil svojim političnim nasprotnikom ter napovedal, da jih bo dal streljati še kar naprej. Istočasno je tudi napovedal racioniranje prodaje oblek. S tem je znova priznal, kako zelo se je že poslabšal gospodarski položaj v državi.

Nicaragua je obtožila Kubo, da pripravljala napad na njeno področje.

Zunanji minister guatemalske vlade Jesús Unda Murillo je začel akcijo za izpušitev na svobodo biv. argentinskega predsednika dr. Frondizija, perujskega dr. Manuela Prada in kubanskega dr. Urrutio. Perujskega predsednika dr. Prada je med tem že izpustila na svobodo sedanja vojaška vlada.

Bivši ameriški predsednik general Eisenhower je v politični izjavi časnikiarjem priznal, da je v svojih dveh predsedniških dobah napravil precej napak. Poudaril pa je, da je prav gotovo največja njegova napaka ta, da si ni bolj prizadeval, da bi bil Richard Nixon izvoljen za njegovega naslednika.

Vlade zahodnoevropske obrambne skupnosti so dale pristanek na imenovanje ameriškega generala Lymana L. Lemmitzerja za vrhovnega poveljnika zahodnoevropskih oboroženih sil s sedežem v Parizu.

Francoski parlament je odobril De Gaullovo atomski načrt za zgraditev Francije kot atomske vesle z lastnim atomskim orožjem.

Na zahodnoevropski konferenci je izjavil „ofenziven povratek“ v Alžir.

Po zadnjih poročilih iz Alžira se je napetost med Ben Kedovo in Ben Belovo skupnino še povečala zaradi tega, ker so Ben Belovi oddelki ugrabili podpredsednika alžirske vlade Mohameda Boudiafa. Ben Keda je pozval Ben Belo, da mora Boudiafa nemudoma izpustiti na svobodo.

Brez uspeha v Ženevi

Na ženevski razorožitveni konferenci so tudi pretekli teden ZDA, Anglija in ZSSR obtoževale druga druga, da blokirajo napredek konference, ki se je udeležuje 17 držav.

Rusk, Home in Gromiko so trdili, da si želijo čim prejšnji konec oboroževalne tekme.

Gromiko je poudarjal, da na šestih sejah niso prišli niti za korak naprej in obtožil zahodne sile, da si hočejo s svojimi predlogi o kontroli nad razorožitvijo ustvariti „raj za obveščevalno službo NATO“.

Home je izjavil, da do razorožitve ne bo prišlo, če ZSSR ne bo sprejela zahodnih predlogov o kontroli. „Kako

V Angliji se vedno bolj širi mnenje in prepričanje, da bo sedanji predsednik MacMillan najkasneje v šestih mesecih odstopil in prepustil vodstvo vlade Richardu Butlerju. Sodijo, da bo Anglija v tem času že sprejeta v Skupni evropski trg, s čemer se bo začela nova doba v angleškem političnem in gospodarskem življenju.

Sovjetski vohun dr. Robert Soblen, ki je bil v ZDA obsojen na do smrtne ječo, pa je pred nastopom te kazni pobegnil v Izrael, odkoder je bil izgnan, je v Londonu propadel s svojo pritožbo pred sodiščem zaradi namere angleških oblasti, da ga izroče Amerikancem. Med tem je tudi izraelski notranji minister Moše Šapiro odklonil njegovo prošnjo, da bi mu Izrael dovolil politični azil. Soblenu preostaja sedaj še samo to, da zaprosi za politični azil v Angliji ali pa da napravi priziv še na lordsko zbornico.

V Evropi se je v nedeljo, dne 29. julija opolnoči začela skupna poljedelska politika držav Skupnega evropskega trga, ki predstavlja največji korak tudi k politični združitvi Evrope. Ta skupna politika obsega trgovino z žitom, svinjskim mesom, perutnino, sadjem, povrtnino in vinom. Obsega 15 milijonov poljedelcev od Šrakus do Hamburga in od Bordeauxa do Lahe. Za omenjene pridelke so s stopanjem v veljavo sporazuma o skupni poljedelski politiki pri pošiljanju v druge države odpadle vse ovire in bo zanje namesto uvoznih carin določena samo gotova višina skupnega davka.

Egipčanska vlada je objavila, da osebe, ki za stalno zapuste Egipt, ne smejo vzeti s sabo pohištva, ne preprog, ne dragocenosti ali kakih umetnin.

Po vzoru Sovjetske zveze je tudi bolgarska komunistična vlada občutno zvišala cene mesa ter vsem mesnim in mlečnim izdelkom.

V finski prestolnici Helsinki se je začel od komunistov pripravljeni mednarodni mladinski festival. Protikomunistična pet tisoč glava množica je proti predstavnikom komunistične mladine iz posameznih držav priredila v mestu bučne demonstracije.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Po objavi političnih zakonov

Kot je bilo pričakovati, se je tudi zgodilo. Vlada je objavila politično zakonodajo z namenom, da se pospeši razvoj notranjepolitičnega življenja v smer čim prejšnje povrnitve v popolno ustavno življenje. Opozicija vladi ni naklonjena. To je pokazala tudi objava politične zakonodaje, ko jo je skoro vsa zavrnila. V napadih na vlado so seveda najhujši tisti, ki v katerih so novi politični zakoni udarili: bivši peronisti in komunisti, katerim nova zakonodaja ne dovoljuje postavitev kandidatne liste pri volitvah. Redki, zelo redki so med opozicijo tisti, ki v novih političnih zakonih najdejo tudi kakšno dobro stran.

Med tem, ko so nove politične zakone odklonili predstavniki skoro vseh političnih strank, so pa oborožene sile javno izpovedale, da s to zakonodajo povsem soglašajo. To sporočilo je objavilo ministrstvo za narodno obrambo.

Priprave za volitve

Vse politične stranke se nanje pripravljajo. Aramburujevci so postali precej aktivni. Po vseh mestih ustanavljajo odbore, ki naj bi vodili akcijo za

izvolitev biv. predsednika vlade osvobodilne revolucije za novega predsednika. Pa tudi nacionalisti ne mirujejo, kakor tudi levčarji ne. O volitvah so razpravljale tudi konservativne stranke združene v tkzv. Federaciji sredinskih strank. V tej politični skupini so imeli spore, zaradi katerih je odstopil predsednik V'cchi. Pa so ga pregovorili, da je ostal še naprej na tem mestu. Na zadnjem sestanku so se pa izjavili proti ustanavljanju volilnih blokov. Zato konservativci za sedaj ne mislijo podpirati nobenega in nameravajo postaviti svojo kandidaturu za predsednika in podpredsednika. Nositelca te liste naj bi bila prvaka konservativne in demokratske stranke V'cchi in Pastor.

Dr. Frondizijevi nepomirljivi radikalni imajo še vedno notranje spore in težave. Prejšnji teden je skupina funkcionarjev te stranke objavila sporočilo, v kateri je zahtevala preiskavo, v koliko so resnične verzije, da so oborožene sile zapletene v zadnje dogodke v Peruju. Na to izjavo je v imenu oboroženih sil takoj reagiral minister za narodno obrambo dr. Cantilo in je podpisnike

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zlata masa iskrenega prijatelja Slovencev

Človek v izseljenstvu je vesel in srečen ob sleherni osebi, ki na njegovi trnjevi poti v tujini pokaže razumevanje za njegove težave in mu skuša pomagati odstraniti skrb vsakdanjega življenja. Razumljivo je, da je še bolj vesel, če kje v osamljenosti zadene na lastnega rojaka, s katerim se lahko pomeni v materinem jeziku, neprimerno večje je pa še njegove veselje, če kje v svetu zadene na takega moža, ki v skrbi zanj in njegove sorojake gre tako daleč, da se povsem vživljuje v njegovo usodo in v položaj njegovega naroda, se priuči njegovega jezika in nato med njimi deluje.

Redki so taki možje. Pa so! In med

Msgr. Tensundern (na levi) z najstarejšim slov. izseljenkim duhovnikom msgr. Zupančičem

temi redkimi je na Vestfalskem v Zvezni nemški republiki župnik župnije Naše ljube Gospe v Recklinghausenu, g. Božidar Tensundern.

Pred sabo imamo vabilo na njegovo zlato mašo dne 12. avgusta t. l. Ko nam ga je dostavila pošta in smo odprli zalepko, smo s presenečenjem ugotovili, da je bilo lepemu vabilu v nemškem jeziku priloženo tudi slovensko, prav tako tiskano, v katerem vabi rojake na svojo zlato mašo ob pol desetih uri omenjenega dne v svojo župno cerkev, nato ob enajsti uri na slovesnost v župni dvorani, nato pa naslavlja še vsem tistim, ki dopoldne iz kakršnega koli razloga ne bi mogli priti na slavnost, da so „popoldne tudi dobrodošli“ in da „jih vljudno povabi“. Na tem vabilu je podpisano z imenom Božidar in ne Theodor. Razen tega je vabilu priložena krasna spominska podobica Vladimirske Matere božje, zaščitnice bodočega ekumenskega cerkvenega koncila v Rimu, ki jo zaključuje s prošnjo „Gott segne meine Pfarrgemeinde Liebfrauen“ in „Bog živi slovenski narod“ ter slovenska spominska podobica Brezjanske Marije, na kateri tudi navaja, da je „dušni pastir slovenskih izseljencev v Nemčiji“ ter spominsko besedilo zaključuje s prošnjo: „Bog živi slovenski narod“ in „Ciril, Metod, varujta slovenski rod.“ Na obeh spominskih podobicih tudi navaja, da je konzistorialni svetnik ljubljanske nadškofije in mariborske škofije.

Že iz teh navedb vidimo, da je župnik Tensundern tako velik prijatelj Slovencev, kakor jih je malo na svetu, kajti iz ljubezni do slovenskih izseljencev na Vestfalskem, ki niso imeli svojega dušnega pastirja, se je sam naučil dobro slovenščine, da jim je božjo besedo oznanjal v materinem jeziku.

Po rodu je vestfalski rojak. Rodil se je 23. februarja 1890 v Gronau. V duhovnika je bil posvečen 23. februarja 1912 v Münster. Po novi maši je odšel za štiri mesece na Vipavsko k dekanu Lavriču, da se je učil slovenščine. Po vrnitvi je bil tri tedne grajski kaplan v Sendenu, naslednjega leta je postal kaplan in vikar v Gladbecku. Leta 1928 je bil imenovan za vikarja pri Sv. Pankraciju v Hoevelu. Tega leta pa je postal konzistorialni svetnik ljubljanske škofije, leta 1934 pa tudi mariborske škofije, leta 1938 je pa prišel na sedanje župnijo Naše ljube Gospe v Recklinghausenu.

Med slovenskimi izseljenci na Vestfalskem deluje neprestano od svoje posvetitve v duhovnika leta 1912. Zanje je tudi zaprisežen tolmač slovenskega jezika na sodiških in sindikalnih uradih v najbolj industrijskih središčih Dortmund in Essen. Leta 1938 mu je delovanje med slovenskimi izseljenci nacistična policija Gestapo prepovedala.

V predvojnih letih je bil večkrat tako sam, kakor s slovenskimi izseljenkimi rojaki na obisku v Sloveniji, kjer je poznal vse vidnejše slovenske ljudi in bil stalno v stikih s slovenskimi škofoma, katerima je poročal o verskem položaju slovenskih ljudi v Nemčiji. Prav tako je vzdrževal osebne in pismene zveze z Zakrajskovo izseljenko matčo.

To so zgoščeno podani življenjski podatki tega Slovencev tako naklonjenega nemškega župnika g. Tensunderna, moža visoke, močne postave, s tako plemenitim srcem in tako blago dušo.

Njegovo vsestransko delo med slovenskimi izseljenci na Vestfalskem sta slovenska cerkvena kneza nagradila z njegovim imenovanjem za konzistorialnega svetnika obeh slovenskih škofij, slovenski politični predstavniki — zlasti dr. Korošec in dr. Natlačen kot ban v Sloveniji, so pa njegovo delo spremljali z velikim zanimanjem in tudi priznanjem.

Kako visoko je cenil vsa Tensunderova prizadevanja in njegovo vneto za dušni in telesni blagor slovenskih ljudi na Vestfalskem pokojni škof dr. Gregorij Rožman, je najbolje pokazal s tem, da je leta 1957 pri njem imel svojo zlato mašo. S tem mu je hotel tudi na viden zunanji način izreči zahvalo za vso njegovo ljubezen, ki jo vse svoje življenje izkazuje slovenskim ljudem.

Na Tensunderovi zlati maši v Recklinghausenu bodo 12. avgusta zbrane visoke nemške osebnosti tamošnjega kraja. Krajevni in okrajni predstojniki

ter vodilne osebnosti tamošnjih industrijskih podjetij. Navzoči pa bodo tudi slovenski rudarji z zastavami svojih društev sv. Barbare, zbrani slovenski izseljenki duhovniki iz držav zahodne Evrope in z njimi pa v mislih in duhu tudi vsa izseljena Slovenija. Vsi se bodo z jubilatno veselili njegovega zlato mašinskega jubileja, se zahvaljevali Bogu za milost, da mu ga je dal dočakati, obenem ga pa prosili, naj bi ga ohranil tako njegovim faranom, kakor slovenskim izseljencem na Vestfalskem še dolgo let in naj bi mu dal dočakati še ta dan, da bi ga lahko pozdravili v svobodni Sloveniji in mu z vsem narodom povedali, da ga imamo radi.

To mu v imenu slovenskih izseljencev v svetu najiskrenejše želi

Svobodna Slovenija

KOROŠKA

OB ZAKLJUČKU ŠOL. LETA

Slovenska gimnazija v Celovcu je 7. julija zaključila šolsko leto. Za to priliko je tudi letos izdala, kakor je to običajno na gimnazijah, letno šolsko poročilo. Na 55 straneh je podano podrobno delo Slovenske gimnazije.

Na gimnaziji je v preteklem letu poučevalo 18 profesorjev, učencev v sedmih razredih je bilo 268, od tega 87 deklet. Prvih leto bo torej na gimnaziji prva slovenska matura.

Iz statistike je razvidno, da je bilo 100 dijakov iz kmečkih družin, 71 iz delavskih, 44 iz obrtniških, 42 iz uradniških in nameštenskih, 11 pa iz drugih poklicev. Velika večina dijakov — 198 — je stanovala v raznih šolskih domovih, 45 pa se jih je vozilo dnevno domov. Prosvetno ministrstvo in deželna vlada sta nakazala tudi 32 štipendij od 600 do 1000 šil'gov.

V letnem poročilu so tudi članki gimnazijskih profesorjev. Tako je napisal prof. Marijan Rus — nekaj znanj operni pevec — oceno o akademiji, ki so jo pripravili za proslavo pete obletnice obstoja šole, stoletnice Slovske smrti se spominja v razpravi prof. dr. Vospersnik, „Polet v vesolje“ pa je naslov študije, ki jo je napisal prof. Močilnik. Prispevali so razne študije še prof. dr. Inzko, dr. Cigan, David in Kupper.

Tudi osnovne šole so pričele julija z velikimi počitnicami. Takoj ob začetku teh se je v veliki dvorani Doma glasbe v Celovcu zbralo nad 100 učiteljev k seminarju Pedagoških tednov. V okviru teh Pedagoških tednov je bil tudi tri-dnevni tečaj za učitelje dvojezičnih šol, kjer so strokovnjaki obravnavali razna vprašanja dvojezičnega pouka.

Še pred pričetkom velikih počitnic pa so učitelji na Koroškem stali dva dni. Učitelji so na ta način ponovno zahtevali, naj parlament čimprej izglasuje nov zakon o učiteljskem službenem pravu. Besedilo zakona je sicer že spoznavno določeno z učiteljskim sindikatom, razen nekaj točk, ki se tičejo predvsem učne obveznosti na dvojezičnih šolah na Koroškem in Gradiščanskem. Po osnutku bi učitelji dvojezičnih šol morali poučevati več ur na teden,

ARGENTINA

(Nadaljevanje s 1. strani)

omenjene izjave javno pozval, naj bi prišli prejšnji petek ob napovedani uri njegov kabinet, da bodo tam pojasnili in dokazali svoje trditve. Na poziv narodnoobrambnega ministra seveda noben UCRIST ni prišel v vladno palačo, nakar je minister dr. Cantilo ponovil svoj javni poziv ter pozval podpisnike omenjene izjave, da se naj zglase v njegovem kabinetu v torek popoldne. Ta poziv je javno zavrnil predsednik državne konvencije dr. Frondizijeve radikalne stranke in je znova omenjal dogodke ob odstavitvi dr. Frondizija.

Dr. Frondizijeve radikalje so te dni tudi v pripravah nadaljevanja državne konvencije svoje politične skupine, ki ima sedaj glavno nalogo izvoliti novo predsedstvo stranke. Ta sestanek se bo vršil 4. t. m.

Agilni so postali znova krščanski demokrati ter so obnovili poskus, da bi prišlo do sestanka vseh demokratskih političnih strank razen komunistov in levičarskih socialistov. Namen tega sestanka ni bil, da bi se mnenja predstavnikov posameznih strank o osnovnih notranjepolitičnih in državnih vprašanjih skušala čim bolj zblížiti, da bi bilo mogoče najti čim boljše rešitve zanje.

Ljudski radikalni so imeli prejšnji teden državni kongres v mestu Pergamino v prov. Buenos Aires. Na njem so hudo napadali od vlade izdano politično zakonodajo in so gladko zavrnilo statut o političnih strankah. Sklenili so pa, da se bo ta stranka povsem preosnovala po vsej državi ter tudi odredila ponovne vpis in prijavo članov. Preosnova stranke ima na skrbi poseben odbor. Sedanje vodstvo stranke bo ostalo na svojem položaju do novih volitev v stranki, ki bodo potem, ko bo preosnova stranke povsem izvršena.

Reševanje narodnega gospodarstva

Je še vedno glavna skrb vlade. Zaradi rešitve tega vprašanja se je mudil prejšnji teden v ZDA tudi minister za narodno gospodarstvo ing. Alsogaray. Imel je razgovore z vodilnimi člani ameriške vlade, z bančniki in gospodar-

kot na drugih šolah. Slovenski krogi na Koroškem vidijo v tem spet nov način gonje proti dvojezični šoli. S povišanjem učnih ur in zmanjšanjem doklad za dvojezični pouk upajo protislovenski krogi vzeti pogum mladim učiteljskim, da bi se še posebej pravičljivi na službovanje na dvojezičnih šolah. Pomanjkanje učiteljev za dvojezično šolo pa bi avtomatično pomenil ukinitve dvojezičnih šol.

Protij temu nameram je Narodni svet koroških Slovencev že protestiral s posebnimi vlogami, ki jih je poslal predsedniku parlamenta, prosvetnemu ministru in koroškemu deželnemu glavarju. Delegacija učiteljev dvojezičnih šol pa je obiskala predsednika parlamentarne šolskega odbora in mu podrobno obravnavala položaj in težavno delo učiteljev na dvojezičnih šolah.

stveniki, bil tudi s časnikarji ter jim na tiskovni konferenci odgovarjal na razna vprašanja, ki so privedli do odstavitve biv. predsednika dr. Frondizija. Ing. Alsogaray je bil sprejet tudi pri ameriškem predsedniku Kennedyju. Njegovi razgovori v Severni Ameriki so bili uspešni ter je Argentini preskrbel novih dolar. skih kreditov v višini 500 milijonov dolarjev.

Ob vrnitvi v Buenos Aires je časnikarjem na letališču med drugim izjavil naslednje: „Prepričan sem, da smo napravili velk korak naprej in da so bili razgovori koristni. Mislim pa, da je največji uspeh ta, da smo znova vzpostavili zaupanje inozemstva v Argentino. S kakimi nujnimi posojili ni mogoče ničesar doseči. Važno je ustvariti tako stanje, da bo inozemski kapital stalno prihajal v Argentino. To je edini način za gospodarski razvoj, kajti ti kapitali predstavljajo denarne naložbe, nove industrije in pozitivne gospodarstva. Vse to je sedaj stalo in se bo začelo počasi obnavljati. Imam že poročila o prvih kratkoročnih kreditih. To se bo sedaj nadaljevalo. Pred sabo pa imamo težko pot. Nč več se ne smemo varati, kajti ob sedanjih priložnostih doseženo so delovanje inozemstva ni bila lahka naloga. Gotovo pa je, da takšne priložnosti ne bo nobene več, če ne bomo sedaj uspeli.“

Minister ing. Alsogaray je po vrnitvi v Buenos Aires o svojih razgovorih v ZDA najprej poročal predsedniku dr. Guidu, nato pa ožjemu kabinetu, v torek pa podrobno na sestanku sveta gospodarskih resorov. V torek zvečer je imel tudi radijski in televizijski govor, v katerem je znova prikazal sedanjo argentinsko gospodarsko stvarnost ter vse Argentine pozival na složno delo za obnovitev domovine.

Nova splošna stavka CGT

Med tem, ko se vlada trudi, da bi čimprej uredila narodno gospodarstvo in ima težave tudi zaradi suše, ki je še vedno po nekaterih predelih države, kamor morajo z letali, vlaki ter tovornimi avtomobili dovažati krmo in hrano za živino, je pa Glavna delavska konfederacija znova napovedala splošno stavko za 48 ur in sicer dne 1. in 2. avgusta. Minister za gospodarstvo ing. Alsogaray je delavske sindikate pozval, naj stavke odlože za 30 dni, pa ga niso poslušali. Šli so v stavko, ki delavcem ni koristila nič, pač pa povzročila škodo njim samim in državi. Vlada je objavila, da se med stavko z nikomer ne bo razgovarjala, povedala pa vso odločnostjo, da nihče, ki bo stavkal za ta dneva ne bo dobi plače. Objavila je tudi, da bo z vsemi sredstvi poskrbela, da bodo zavarovani vsi tisti, ki se stavki niso hoteli pridružiti in so prišli na delo.

Kot pri prejšnjih stavkah, privatna prevozna sredstva tudi tokrat niso stakala. Razen tega je vlada dala na razpolago veliko avtobusov za prevoz uradništva in delavstva na delo. Zato se funkcionarjem CGT izvedba splošne stavke ni posrečila.

Iz brezna korupcije

V letu 1961 je bil kolektiv Tomosa v velikih finančnih težavah. Delavski svet o tej situaciji ni razpravljal niti enkrat. Edino računovodja je dal odpoved na službeno mesto, ker bi moral po direktivah direktorja prikazovati poslovanje Tomosa rentabilno. V tistih težkih časih je pa dne 19. 9. 1961 bilo sklicano na hitro izredno zasedanje delavskega sveta, kjer je delavski svet odobril direktorju Pečarju 2.500.000 din posojila, da je lahko plačal carino za avtomobil Citroen ID, ki ga je dobil v dar od firme Citroen. Podobno posojilo je dobil tudi računovodja in šef eksporta. Istočasno pa je uprava podjetja ukinila plačevanje nadomestil za avtobusne karte delavcem, ki se vozijo v službo. Nekateri delavci, ki zaslužijo mesečno 15.000 dinarjev, morajo plačati za prevoz na delo do 6.000 dinarjev mesečno. V tovarni je bilo že več primerov, da so delavci zapustili mesta vsled nizkih prejemkov. Dne 15. 11. 1961 delavci obrata mehanske obdelave niso hoteli v drugi izmeni delati zaradi prenizkih prejemkov. Bil je sklican masovni sestanek, kjer je direktor pomirjevalno govoril. Povedal je med drugim tudi to, da bo imel z vsakim obratom posebej sestanek in da bodo delavci lahko iznesli vso svojo problematiko. Dne 12. 12. 1961 je res prišlo do takšnega sestanka obrata orodjarne, kjer so delavci povedali direktorju resnico in prikazali razne probleme in nepravilnosti. Direktor je bil s takim načinom debate zelo užaljen in je člane kolektiva orodjarne

imenoval za primitivce in iz protesta zapustil sestanek. To je bil prvi in zadnji sestanek direktorja z ožjim kolektivom.

Ko je direktor Pečar nastopil službo pri Tomosu, se je za njega preuredila in renovirala vila v Portorožu št. 189. Stroški adaptacije so takrat znašali okrog 7 milijonov dinarjev. Lansko leto jeseni pa si je direktor samovoljno dovolil ponovno adaptacijo iste vile v zelo razkošno stanje. Stroški bodo ponovno znašali okrog 7 milijonov, verjetno še mnogo več in ne bodo vsi prikazani na nalog št. 2040000.49-8162, temveč so porazdeljeni po delovnih nalogih, ki bremenijo proizvodnjo. Dela opravljajo poleg drugih podjetij delavci iz Tomosa. Celotna oprema v notranjosti je luksuzna in nabavljena v inozemstvu. Nasprotno pa si delavci v tovarni ne morejo ničesar popraviti odnošno izdelati.

Kolikor poedini proizvodi naše tovarne gredo lahko v prodajo zaradi konjunktura na tržišču, kakor pred dvema leti mopedi in sedaj avtomobili, odobrava prodajo vozil direktor sam. Tukaj gre vse po poznanstvu. Nekateri uslužbenci Tomosa so pršli do svojih avtomobilov na zelo lahek način: najprej so uporabljali motorje za službene namene, nato so jih za nizko ceno kupili in zelo drago prodali, ker je takrat bila konjunktura. Potem so si nabavili avtomobile, jih prodajali dražje in spet kupili nove. Nekateri uslužbenci so si s službenimi potovanji in nadurami pri-

služili avtomobile. Vedno polno večjih in manjših nepravilnosti je v tovarni, ki jih posamezni člani kolektiva zelo dobro poznajo. Posebno poglavje je finančno, predvsem pa devizno poslovanje. V tovarno je prišlo že nešteto komisij političnih in strokovnih. Vse so ugotovljale nepravilnosti, vendar je ostalo vedno le pri ugotovitvah. Tov. Vrhunc, ki je direktorjev svetnik, zna povedati, da so pri firmi Citroen ocenili direktorja za izsiljevalca podkupnine, govori se tudi o nekem razkošnem banketu v Parizu itd. Kolektiv Tomosa je tudi nerazumljivo, da so v lanskem letu hodili iz tovarne visokokvalificirani delavci v Pariz razstavljat in nakladat na vagon avtomobile „AMI“. Za direktorjev avtomobil je bil tov. Grča en mesec pri Citroenu samo zato, da je kontroliral delo, ker so avtomobil preurejali in montirali po želji direktorja. Potovanja v inozemstvo odobrava sam direktor, ne pa delavski svet. Stanje pri Tomosu bo v tekočem letu še slabše, saj je direktor najel toliko kreditov in se s tem hvallil, da to le njemu uspe, da je zelo pereče vprašanje, kako bo podjetje vse te kredite vračalo, ko pa že sedaj moramo odplačevati obresti na obresti in kje so še ostale obvezne anuitete. Pri takšni situaciji pa je vprašanje, kakšno bo v bodoče nagrajevanje delavcev.

Kolektiv Tomosa je v lanskem letu pričakoval sprememb v vodstvu podjetja, vendar lokalni in republiški forumi tega ne bodo storili, ker so po sredi osebne in prijateljske vezi. Kolektiv sam pa tega tudi ni v stanju storiti, ker se vsak član kolektiva boji za službo, saj jih je zaradi tega že veliko moralo

oditi, če so le govorili resnico. Povedati hočemo, da za kolektiv sprememba na delovnem mestu direktorja ne bo dovoljna, temveč bo potrebno za nadaljnje uspešno poslovanje podjetja Tomos odstraniti tudi vse njegove priliznjence, ki so: Kožuh Stane — sekretar podjetja, Mencinger Franc — šef BAO, Fink Martin — šef prometa in menze, Klun Anton — šef proizvodnje, Jarkovič Jože — predsednik upravnega odbora, Dolinšek Ludvik, Vižintin Ludvik, Princ Viktor, Korošec Zlatko, Preželj Srečko, Grča Viktor in še nekateri.

Povedati hočemo še to, da je sedanjim načinom dela raznih komisij in novinarjev, ki so prihajali v Tomos, bil napaden, ker so se obračali do prej navedenih funkcionarjev in tako niso mogli izvedeti prave resnice o stanju Tomosa. Bilo bi dobro, da se predvsem sliši glas delavca iz proizvodnje. Navajamo le nekaj imen, ki bi znali še marsikaj dodati temu našemu dopisu. Ohrniti se je na naslednje tovariše: Jaklič Tončka, Bizovičar Dušan, Marinič Miran, Majhen Franc, Birs Bogdan, Ilič Aleksander, Furlan Drago, Krašna, Pavlič, Jenko Vladimir, dr. France Dolfe in Černček Milan, ki je sedaj zaposlen pri Intervropi Koper. Marsikaj bi znal pojasniti tudi tov. Gavrilović Rado — bivši šef prodajalne Tomos v Beogradu. Tudi navedeni člani kolektiva ne bodo ničesar povedali, če bi se izjave morale dajati po stari praksi v prisotnosti čistih, ki v podjetju niso več zaželeni.

Kolektiv Tomosa pričakuje in upa, da se bo le nekdo našel, ki bo znal nepristransko presoditi ravnanje direk-

torja Pečarja in napravil konec diktatorstvu.“

Tako delavstvo tovarne motornih koles v pritožbi o zlorabah in nasilju direktorja Franca Pečarja. V najboljši veri so jo napravili, da bi se ga znebili, toda doživeli so bridko razočaranje. V Koper sta prišli res dve preiskovalni komisiji. Ena je bila iz Beograda, druga pa iz Ljubljane. Preiskovalna komisija iz Ljubljane je vodil minister Leskovec kot predsednik odbora LS za družbeno nadzorstvo. Ne prve, ne druge preiskovalne komisije se direktor Pečar ni preveč ustrašil, ker je po zatrjevanju tovarniškega delavstva njegov zaščitnik sam Leskovec. Zato tudi ni mogla najti dosti obtežilnega materiala proti njemu. Kako tudi, saj so preko noči izginili iz arhiva vsi potni nalogi za direktorjevo potovanja v inozemstvo. Prav tako je izginil že drugi direktorjev potni list, — kajti Pečar je imel kar dva in je lahko potoval v inozemstvo, kadar se mu je zljubilo. Komisija tudi ni ugotovila, da je šlo za klimatske naprave v direktorjevem stanovanju 17 milijonov deviznih dinarjev. Teh naprav za urejanje klime v stanovanju — to delo so opravljali tudi tovarniški delavci — komisija ni videla, ker so vzidane v stene. Stroške zanje je pa nosila tovarna.

Pri tako močni zaslonbi se direktorju Pečarju seveda ni nič hušega zgodilo. Dobil je le „strog ukor zaradi nesprejemanja kritike, nepravilnega odnosa do nekaterih članov in do družbene upravljanja in zaradi neskrupuloznosti“.

Lahko si predstavljamo kako hudo je bilo razočaranje delavstvo v omenjeni

Novice iz Slovenije

Poročali smo, da se je Tito pritoževal, da je en dan pred tistim dnem, ko je stopila v veljavo odredba o prevozi uvažanja avtomobilov iz inozemstva v Jugoslavijo prišlo na jugoslovansko mejo 2000 avtomobilov. Iz poročil carinarnice je pa razvidno, da jih je bilo še 38 več. V naslednjih dneh jih je pa prišlo še nadaljnjih 1826, t. j. v času od objave zadevne odredbe in njenem stopanju v veljavo. Vsi avtomobili so razen enega samega prišli na naslove privatnikov. Največ jih je bilo za Zagreb 361, za Beograd 357, Novo Gorico 213, Ljubljano 200, Maribor 137, Koper 137, Reko 112, Sarajevo 51, Skopje 38, Split 32, Subotico 30, Novi Sad 27, Pulo 23, Jesenje 20, Celje 18 in Sežano 10.

Po statističnih podatkih je imelo letos februarja meseca v Sloveniji 2027 namoščenev dohodkov nad 80.000 dinarjev. Marca meseca se je to število dvignilo na 2398. Naraslo je zlasti število tistih, ki so imeli dohodke nad 100.000 dinarjev. Istočasno je naveden namoščenec dobival mesečno okoli 20 tisoč dinarjev.

Sedanji komunistični oblastniki bi v Sloveniji zelo radi razširili knjige svoje knjižne založbe Prešernova družba. Pa izgleda, da nimajo največ uspehov, kajti v ljubljanskem listu beremo, da je imela Prešernova družba n. pr. v Ilirski Bistrici vsako leto manj naročnikov, kar so pripisovali „premajni

aktivnosti“ tamošnjega občinskega odbora Prešernove družbe.

Umrlj so. V Ljubljani: Leopold Koren, žel. uslužbenec, Ivanka Šerčer, Franc Grah, Matevž Berčič, Ivana Medved, roj. Cerar, Apolonija Babnik, tob. delavka v p., Jože Sušteršič, Emil Tavčar, v. vodnik milice, Mirko Jelačin, operni pevec v p., Franc Pavlič, Ivan Bernik, mizarški mojster, Ljudmila Škrk, roj. Kralj, Anton Kovač, prevoznik, Ana Škulj, roj. Kromar, Katarina Naglič, roj. Jarc, Milan Kavčič, Iva Rahovski, roj. Koman, Marija Radej, roj. Vrtačnik, Josipina Mislej, roj. Birc, učit. v p. in Viktor Rode, ravnatelj nižje gimnazije v p. v Mariboru, Albin Jamnik v Dorfarjih, Franc Kink, upok. v Kranju, Rafaela Skubin, vdova po učitelju v Velenju, Franc Munda, računovodja v p. v Celju, Tina Verbičeva na Vrhniki, Marija Stegmar v Podbrezju, Anton Kos v Trbovljah, Vida Omeje v št. Vidu nad Ljubljano, Franc Alauf, gostilničar v Javoru, Frančiška Grabeljšek v Kozarjih, Drago Klanšek, rudar v Trbovljah, Alojz Hočevar, tajnik pri Kmet. zadrugi v Vel. Laščah, Marija Čimžar, roj. Žirovnik v Cerkljah, Matilda Rauter, dijakinja v Murski Soboti, Albina Gros, pos. na Krki, Marija Klopčič, babica v p. v Senovem, Jerica Hochmueller, roj. Zwitter, v Mariboru, Jože Burger na Polici in Marija Demšar, roj. Gartner v Vižmarjih.

SLOVENC I V ARGENTINI

Buenos Aires

Srebrna maša g. dr. Alfonza Čuka

Č. g. prof. dr. Alfonz Čuk, ki se mudi iz ZDA v Argentini na obisku, bo imel srebrno mašo v nedeljo, dne 12. avgusta, ob 11,30 dopoldne pri oltarju Marije Pomagaj v baziliki Marije Pomocnice v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejiji.

VI. kulturni večer Slov. kulturne akcije je bil v soboto, 21. julija, ob 7 zvečer pri Bullrichu. Na sporedu je bilo predavanje g. p. Silvina Eiletza D. J. o ekumenskem gibanju.

Predavatelj je med drugim navajal, da ima ekumensko gibanje, ki priteza danes pozornost vsega krščanskega sveta, svoj izvor v XIX. veku v misijonski problematiki, ki jo je povzročila ločitve Cerkv, od katerih se je vsaka predstavljala v poganskem svetu kot edina, prava Kristusova Cerkev. Neuspehi pri evangelizaciji Kristusovega nauka, ki so ga razne cerkve po svoje tolmačile, so pokazale nujno potrebo po vsaj praktični unifikaciji Cerkv. Tako se je pojavilo med protestanti prvo ekumensko gibanje, ki je dovedlo do ustanovitve združenja „Life and Work“ (Življenje in Delo) leta 1925. Ker pa je samo praktična unifikacija pokazala nezadostno teološko podlago, se je med anglikanci pojavilo drugo gibanje, „Faith

and Order“ (Vera in Cerkevna konstitucija), katerega smoter je bil predvsem ugotoviti in razširiti pojem o Kristusovi Cerkvi. Kljub vsem naporom obeh teh gibanj, ni bilo uspehov. Po drugi svetovni vojni se je prenosoval vse ekumensko gibanje. Na raznih zborovanjih se je določila teološka podlaga; združila so se vsa posamezna ekumenska gibanja v eno organizacijo: Ekumenski svet Cerkv. Leta je organiziral tri ekumenske kongrese — v Amsterdamu 1948, Evanstonu 1954 in New Delhi 1961 —, od katerih je bil zadnji v novembu lanskega leta, najpomembnejši. Vstopila je v Ekumenski svet moskovska Patriarhalna Cerkev, kar bi brez dvoma dalo protestantsko-anglikanskemu ekumenskemu gibanju važen teološki preokret. Prvi početek je bil že storjen: znatno se je spremenila doktrinarska baza ekum. gibanja. Četudi je katoliška Cerkev prijazno gledala na vsa ekumenska gibanja, vendar ni mogla z njimi sodelovati. Še lanske leto je na kongres v New Delhi prvič poslala 5 svojih uradnih opazovalcev, ki so bili prisrčno sprejeti. Prvič po ločitvi cerkva, skuša krščanski svet med seboj se bratovsko razgovarjati, išče možnosti in pota za graditev ene same Kristusove Cerkv.

Zanimivim izvajanjem g. p. Silvina Eiletza so številni poslušalci sledili z napeto pozornostjo ter so ob koncu govora nagradili predavatelja s toplim odobravanjem.

Osebnosti

Družinska sreča. Preteklo nedeljo je bil v župni cerkvi San Martin krščen Andrej Pavel Dimnik, sin Janeza in Ane Marolt. Za botra sta bila Janez Jelenc in njegova žena Kristina roj. Marolt, ki jo je zastopala Joža Marin. Krstne obrede je izvršil g. Jože Jurak. Srečni družini naše čestitke!

† Marija Čušnar. V soboto, 28. julija 1962, je umrla na svojem domu v Villa Ballester ga. Marija Čušnar, žena delovnega člana slov. skupnosti v Argentini Viktorija Čušnarja. Rajna Marija Čušnar je prišla v Argentino pred štirimi leti. Kmalu nato pa je zbolela in jo je Bog prejšnjo soboto rešil hudega trpljenja.

Pokopali so jo v nedeljo, dne 19. julija 1962 na pokopališču v San Martinu. Pogrebni sprevod je vodil g. župnik Gregor Mal'.
Rajni pokojnici želimo večni mir in pokoj, njenim preostalim pa izrekamo iskreno sožalje.

SAN MARTIN

Koline v soboto 28. julija v Slovenskem domu v San Martinu so bile odlično pripravljene. To so zagotavljali vsi tisti, ki so v lepem številu obiskali v soboto naš dom. Zlasti je bilo razveseljivo ta, da se je poleg starejših udeležilo te že tradicionalne prireditve tudi mnogo mladine, ki vedno bolj spoznava, da postavljamo slovenske domove predvsem zanj. Seveda je bil sređišče vsega znanja novi avto — znamke De Carlo —, ki je bil na športnem igrišču postavljen na ogled in ki bo prvi dobiček velike sanmartinske tombole.

Sobota in nedelja (28. in 29. julija) sta bila za San Martin dreva številnih prireditelj. Koline smo že omenili.

NAŠA JUBILANTA

DR. ALFONZ ČUK 50-LETNIK

Vselej, ko pride kak naš rojak iz Evrope ali Severne Amerike v Argentino, se naša živahna skupnost še prav posebej razži. Sorodniki in prijatelji znova obujajo spomine na nekdaj dni pa tudi zamenjavajo novice in poglede na države, kamor nas je življenje raztreslo.

Goriški rojaki v Buenos Airesu in še prav posebno Biljenci — skoraj sto jih je iz vasi — imamo te dni svoj praznik. In sicer kar trojni praznik: na obisk k svojemu bratu Ivanu in sorodnikom, pa tudi k vsem svojim rojakom, je prišel naš dragi doktor Alfonz Čuk. Drugič je to praznik zato, ker je naš Alfonz med nami doživel svoje srečanje z Abrahamom — in tretjič, kar daje temu obisku še poseben blesk, ker

bo tukaj med nami in sicer v nedeljo, 12. avgusta, praznoval svojo srebrno mašo.

Dr. Alfonz Čuk se je rodil 6. julija 1912 v Biljah pri Gorici in družbo v žvahni družini so mu delali še trije bratci in tri sestre. Po končani ljudski šoli se je vpisal v goriško malo semenišče in že tukaj se je začel zanimati tudi za jezike, za vprašanja vzhodnih cerkv, za apostolsko delo. V teh letih je bil tudi stalni gost pokojnemu župniku Ivanu Rejcu, mislecu, svetniškemu človeku, ki je dal goriški mladini duhovni pečat za desetletja. Leta 1933 vstopi naš Alfonz v bogoslovno semenišče v Gorici, a 1934 ga pošljejo nadaljevat študije na Gregorijansko univerzo v Rimu. Poleg rednega študija se še vedno ukvarja tudi z jeziki (daleč je še doba, ko bo med vojno v Gorici krščeval ruske ujetnice ali ko mu bo prav to pomagalo, da se približa narodnostno tako mešanim faranom v New Yorku in pa s študijem pravoslavja. Za tezo na Gregoriani si izbere „Češčenje Srca Jezusovega v ruski pravoslavni cerkvi“. 8. avgusta 1937 doživi on, pa tudi celo Bilje svoj veliki praznik: novomašnik prvič zapoje pred oltarjem... škof Margotti ga imenuje za podravnatelja bogoslovnega semenišča in prične se zdaj veselo, zdaj žalostno, a vedno hvaležno delo v božjem vnogradu.

Ta leta na Goriškem so žalostna. Mladi bistri duhovnik vidi vse in se bori proti zlu. Ne samo proti krivicam, ki jih tedanja vlada dopuča rad slovensko narodno manjšino, tudi sicer je v takih razmerah še prav posebno mnogo osebnih kriz, duševnega trpljenja. Alfonz ima poleg svojega dela v semenišču še prav svoj posebni apostolat. Ljudje se zatekajo k njemu, ker čuti jo, da ima v sebi ne samo široko srce, ampak tudi pravi nasvet. To so leta lepih, nenapisanih strani v knjigi življenja, katerih najlepši dogodki so morali.

Poleg teh smo v soboto popoldne imeli predstavo lutkovnega gledališča. Slovenske skavtske zveze. Pod vodstvom g. Marijana Trtnika so mladi slovenski skavti pripravili naši mladini uprizoritev lepe igre „Janko in Metka“. To je bilo veselje med našimi najmlajšimi. V nedeljo dopoldne pa je g. Marijan Marolt predaval fantom našega odseka SFZ o pisatelju F. S. Finžgarju. V zvezi s pokojnim pisateljem je g. Marolt orisal najnovejšo slovensko zgodovino. Fantje so ga poslušali z velikim zanimanjem.

V nedeljo popoldne sta bili v domu še dve prireditvi: Ob 16. uri se je pričel šahovski turnir, v katerega se je vpisalo 16 tekmovalcev in o katerem bomo še poročali. Na športnem igrišču pa se je v istem času vršila tekma v odbojki med fanti iz San Justa in San Martina. Zmagali so gostje z rezultatom 2:1. Pravilno je vzkliknil v nedeljo zvečer starejši slovenski javni delavec: „Na dobri poti je naš dom in ni se nam treba bati prihodnosti!“

da tudi najintimnejšim znancem komaj v obrisih znani.

Teče leto 1942. Vojna ne prinaša s seboj samo telesnega trpljenja, ampak v tej zatirani pokrajini, ki že desetletja hrepeni po svobodi, tudi nejasnosti med narodnimi in religioznimi vrednotami. Alfonz je imenovan za župnika v štandrežu pri Gorici, vendar istočasno poučuje vsa ta leta tudi dogmatiko na bogoslovnem semenišču — Trst še nima svoje bogoslovne fakultete — kjer se slovenski, furlanski in italijanski bogoslovci skupaj pripravljajo na delovanje; večina jih tudi danes deluje po goriškem in tržaškem, spominjajoč se svojega dragega, zdaj daljnega, profesorja.

Iz stare Evrope in iz njegove „stare Gorice“ (že leta 1001 je Oton III. daroval grofu Verihenu „villam quae slavonica lingua vocatur Goriza“) ga pelje pot v Novi svet. Devet let preživi po raznih župnijah newyorškega mesta in med dušnopastirskim delom med domačin pa tudi Slovenci — kdo od Slovencev živi na tem severnoameriškem mravljšču, ga ni obiskal? — se naš podjetni slavljencev odloči in znova vpíše na univerzo (Fordham University), kjer študira eksperimentalno psihologijo. Dela je mnogo, noči so kratke, toda — kaj vse to! Leta 1957 konča študije na univerzi z novo doktorsko tezo „Vpliv spola in starosti na zaznavanje časa“. Komaj slabo leto zatem zapusti New York, kjer mu živi drugi brat z družino, in nastopi mesto profesorja na San Vincent College v Latrobe, ki je ne samo najstarejša benediktinska ustanova v ZDA ampak matica vsega severnoameriškega meniškega življenja sploh. In tam, danes, med 700 gojenci, doprinaša svoj obulus k rasti te mlade dinamične države. Prijatelji iz Severne Amerike znajo povedati, da ima naš slavljencev dela dovolj in veliko preveč (poleg rednega poučevanja je tudi vodja psihološke svetovalnice), vendar pa je najde časa, da od časa do časa napiše kaj za slovenske publikacije. (Meddobje) In tako, sredi dela, ga najdejo vedno bolj pogosta vabla sorodnikov in znancev iz „Južne“...

Ko smo ga pred tedni, po toliko letih, spet zagledali, smo se res začudili. Ni to samo naš še vedno isti stari znanec iz goriških ulic, z večernih pomenkov, še na zunaj, v lice in v korak, je ostal povsem enak! Enako čil, živahen in kar je med nami bolj redko — poln zagona in načrtov za delo, kakor da se pri petdesetih letih šele pričinja doba razdajanja vsega, kar je življenje človeku prineslo.

Ko se bomo čez nekaj dni zbrali v cerkvi Don Bosco, kakor družina, ki se po dolgem času spet znajde skupaj, da si pogleda iz oči v oči, nas ne bodo samo obdajali prijetni spomini na pretekla leta, ampak, predvsem, dragi Alfonz, Te bomo še prav posebno veseli in nate — ponosni!

Dragi Alfonz: Bog Te živi še mnogo let!

VULE RUPNIK 50-LETNIK

Zapisano je v njegovem rojstnem listu, da je zagledal luč sveta dne 27. julija 1912. leta v hercegovskem Mostarju, kjer je tedaj služboval kot višji vojaški poveljnik njegov oče pok. general Leon Rupnik. Tu je prebil prva otroška leta, po očetovi premestitvi v Banja Luko, je v tem mestu hodil jubilan v ljudsko šolo, gimnazijo pa obiskoval v N'šu v Srbiji.

Da ohrani vojaško tradicijo v hiši, si je tudi Vule Rupnik izbral za poklic vojaški stan. V vojno akademijo je vstopil leta 1928. Po končanem vojaškem študiju je služboval kot podporočnik v prvem planinskem polku v Škofji Loki v Sloveniji. Leta 1937 je vstopil v višjo vojno šolo za generalštabne častnike. Končal jo je leta 1939. Po položenih izpitih se je vrnil na službovanje razaj v

Vsak teden ena

BREZ KONCA

France Balantič

Reci mi, mati, besedo, besedo v slovo, vidiš me zadnjokrat, mene več k tebi ne bo.

Pokropi me z blagoslovljeno vodo, da najdem vsaj konec poti. Mati, jaz pojdem duše iskat, mati, tja, kjer jih ni.

I. planinski polk v Škofjo Loko, nato je pa bil dodeljen v II. planinski polk, kjer ga je doletela vojna v Gerovem v Gorskem Kotoru.

Po razpadu Jugoslavije in kapitulaciji njenih oboroženih sil se je Vule Rupnik srečno prebil do Ljubljane, kjer so ga z ostalimi slovenskimi častniki Italijan na Jožefovo leta 1942 aretirali in poslali v vojno taborišče najprej v Gonars, nato pa v Padova.

Ko so po Sloveniji komunisti začeli izvajati svojo revolucijo, pobijati narodno zavedne ljudi, ropati njihove domove in pleniti njihovo premoženje, Vule Rupnik ni niti malo pomišljal o tem, kje naj bo v odločilnem trenutku, ki je nastal za slehernega slovenskega človeka, njegovo mesto. Odločno se je postavil na stran trpečega naroda in kot odločen protikomunist, kot aktiven častnik jugoslovanske vojske stopil kot poveljnik v Vaško stražo. Poveljeval je njeni posadki in Novem mestu. Tako se je začelo novo poglavje v njegovem vojaškem življenju in delovanju, ki ga je uvrstilo med najbolj priljubljene poveljnike protikomunističnih borcev.

Kapitulacija Italije leta 1943 ga je zatekla v Novem mestu. S slovito bitko pri Zameškem je komunistom preprečil njihove načrte za uničenje protikomunističnih barcev in jim prizadel občutne izgube. S to zmago nad rdečimi nasilniki je tudi on znatno prispeval k položju temeljev poznejšemu slovenskemu domobranstvu na deželi.

Po ustanovitvi in organiziranju slovenskega domobranstva je postal poveljnik domobranskega bataljona na Račku. Zaradi velikih zmag nad komunističnimi nasilniki je dobila ta protikomunistična borbena enica ime kar po svojem poveljniku Vuletu Rupniku in se je odslej imenoval ta domobranski bataljon Rupnikov bataljon. Nastopi protikomunističnih barcev tega bataljona proti komunistom na slovenski zemlji bodo za vse čase zapisani v zgodovini slovenskega naroda. Njegovih borb s komunisti in zmag nad njimi v boju za Snežnik, Loško dolino, Suho krajino in povsod tam, kjer je bila komunistična nevarnost grozeča, slovenski ljudje ne bodo pozabili, ker bo pričevanje o junstvu teh borcev in njihovega poveljnika šlo iz roda v rod.

V čem je obstojala tista privlačna s'ila Vuleta Rupnika, da je znal tako prikleniti nase svoje fante — protikomunistične borce? V tem, da je bil sam odločno prežet protikomunistične ideje, da je bil prepričan, da so komunisti največji sovražniki slovenskega naroda in države, v tem, da je bil vedno s fanti, da je z njimi delil težke, žalostne in vesele ure, s tem, da je svojim borcem osebno dajal vzgled junaštva, s katerimi je hodil v boj in nastopal proti komunističnim morilec in jih preganjal s slovenskih tal. Ne iz zaledaja, s prvih bojnih vrst je vodil napade proti komunistom.

Jubilant Vule Rupnik je bil tudi tisti domobranski poveljnik, ki je imel s komunisti še zadnjo bitko na Dravskem mostu na Koroškem, ko je drugod na bojiščih že prenehalo sovraštvo. Tudi tu je premagal partizane in omogočil tako domobrancem, kakor ostalemu civilnemu prebivalstvu prost in svoboden odhod na Koroško.

Begunska leta je jubilan preživel na Koroškem in v Italiji, odkoder je leta 1948 prišel v Argentino, kjer je v privatni službi. Tudi tu neprestano vzdržuje zveze in stike s protikomunističnimi borci. Nekaj časa je tudi vodil njihovo društvo. Poleg svojega poglcnega udejstvovanja zasleduje tudi še naprej razvoj vojaških ved ter se bavi tudi z vojaško publicistiko.

Ob petdesetletnem življenjskem jubileju mu demokratiški slovenski izseljenci iskreno čestitamo z zahvalo za vsa njegova prizadevanja in žrtve med komunistično revolucijo, ko je s svojim lastnim življenjem branil slovenske ljudi in njihove domačije pred komunističnimi morilci in požigalci. Tem čestitkam pridružujejo tudi iskreno prošnjo Bogu, da bi mu dal dočakati še tisti dan, ko se bo lahko s svojimi protikomunističnimi borci vrnil v resnično svobodno domovino ter ji dal na razpolago vse svoje vojaške sposobnosti pri graditvi njene srečnejše in lepše bodočnosti.

Bog ga ohrani še mnogo let!

SLOVENCİ PO SVETU

ZDRUŽENE DRŽAVE

V Družene države je prišla na obisk Ivanka Velikonja, žena pok. pisatelja Narteja Velikonje in mati dr. Jože Velikonje, vseuč. prof. v ZDA, hčerke Zine, ki živi v Clevelandu in hčerke Ivanke, por. dr. Antolin v Torontu v Kanadi.

Dne 1. avgusta je minilo 50 let, odkar je bil v Severni Ameriki ustanovljen slovenski frančiškanski komisarjat sv. Križa.

Na samo obletnico ustanovitve slovenskega frančiškanskega komisarjata sv. Križa je bila v Lemontu slovenska sv. maša, zunanjja proslava bo pa ob zadnjem letošnjem slovenskem romanju dne 2. septembra. Na tej proslavi se bodo hvaležno spominjali tudi velikega dela, ki ga je med slovenskimi rojaki v ZDA in v frančiškanskem redu opravil pok. p. Kazimir Zakrajšek, ki je bil tudi prvi komisar slov. komisarjata sv. Križa.

OBVESTILA

ODSEK SFZ V MORONU bo priredil v nedeljo, 5. avgusta t. l. ob 16. uri na Slovenski pristavi „VESELO POPOLDNE“. Na sporedu so tudi pevske in šaljive točke, vprašanja in odgovori z nagradami; med drugimi pralni

Z NARODNIMI NOŠAMI NA PLAN!

Kot je bilo že objavljeno se vrši v nedeljo, dne 5. t. m. v Slomškovem domu sestanek vseh prijavljencev za narodne noše. Posrečilo se nam je dobiti vse vzorce za posamezne dele, tako ženske, kot moške narodne noše. Ker bomo vzeli mere, na podlagi katerih se bo pričelo takoj urezovanje, pridite vsi, da bomo narodne noše pravočasno izdelali in tako nastopili na proslavi Slomškove stoletnice.

V SOBOTO, 4. AVGUSETA 1962

blagoslovitev novih pisarniških prostorov

SLOVENSKA HRANILNICA Z.O.Z.

AV. SAN MARTIN 263 — 1. nadstr. desno — RAMOS MEJIA
(pol kvadre od Slomškovega doma)

Lastni pisarniški prostori so nov dokaz, da Slovenska hranilnica napreduje, ker uživa med rojaki polno zaupanje, ki temelji na našem dolgoletnem neoporečnem poslovanju.

Da bodo naše stranke še boljše postrežene, bomo od 5. avgusta 1962 dalje uvedli dežurno službo ob nedeljah od 9—11 dopoldne in kot doslej običajne ure ob sobotah od 16—20.

EDITORIAL BARAGA S.R.L.

TISKARNA — KNJIGOVESNICA

sporoča slovenskim podjetnikom pa tudi Slovencem, ki so na vodilnih mestih v solidnih domačih podjetjih, da je odprla oddelek „propagandne svetovalnice“ (asesoramiento publicitario) za kakršnokoli delo v zvezi s publiciteto: besedila za krožna pisma (cartas circulares), risbe, oglasi, prospekti; pisemska zaglavja (membretes), znaki (marcas); klišei; razne vezave; itd.

OKUSNA IZDELAVA ZAJAMČENA CENE ZMERNE

CALLE PEDERNERA 3253 — BUENOS AIRES — T. E. 922-4570

IVAN PREGELJ

13

Otroci sonca

Njena starejša družica se je nasmehnila nekam po sili. V črtah kraj lepih ustnic je bilo podhrtevalo. Geometer je umel. Ves neroden je postal. Tudi je čutil, da mu je zavrelo vroče v lice. Bil je sam nase nejevoljen in na tihi in mirni karajoči pogled resne in toge deklice, ki je bila živo nasprotje mlajše, otroško žive in poredne.

„Gospodična Helena,“ je pozdravil nerodno, „ste slišali?“ Skoraj žaljivo je odgovorila:

„Kako ne bi? Žal, da ni veljalo meni.“

„Bom pa kar še enkrat pa vam na čast,“ je vrnil dokaj mirnejši in toplo objestno. „Saj vriskati menda ni nobena surovost.“

„Za dne pa v hribih ni,“ je menila rahlo dvoumno deklica in jo je umel, da mu hoče očitati preglasno in preveč mladostno veselje njegovih fantovskih noči v trgu. Nič ni vedel, kaj bi odgovoril. Pa se mu je tedaj mlajše dekcle obesilo pod roko in zagostolelo neprijetno:

„Le kar nič se ji ne dajte naši Heleni, gospod France. Mene poglejte, ki ste mi všeč in ki nič ne skrivam, da ne maram ne jokavih mevž ne bledih lemenatarjev. Najmanj pa trapiste. Glejte, tu je eden, pa moja sestra je.“

„Slavica!“ je vzkliknila karajoče Helena. „Bodi spodobna!“

stroj in posoda na pritisk čajanka bo ob vsakem vremenu.

Vsa sanmartinska dekleta brez izjeme toplo vabimo na občni zbor odseka SDO, ki bo v nedeljo, 5. avgusta, po sv. maši v Slov. domu v San Martinu.

Večer SKA bo v soboto, 11. t. m., ob pol 8 v Slovenskem domu v San Martinu. Na večeru bo razstava umetnin, ki bodo dobitki pri loteriji dne 17. t. m. Predavala bosta gg. dr. Tine Debeljak in Marijan Marolt.

Sestanek članov Slov. kat. akad. starešinstva bo v soboto, 11. avgusta, ob 7 zvečer v Slovenski hiši na Ramón Falconu.

SDO vabi vse svoje članice na svoj redni sestanek, ki bo v nedeljo 5. avg. po mladinski maši v Slovenski hiši.

Sestanek SFZ, h kateremu so vabljeni vsi fantje, bo v nedeljo, 5. avg. po mladinski sv. maši ob 10,30 v Slovenski hiši.

Družabna pravda prosi vse svoje članice in članice, da naj se gotovo udeležijo letošnjega desetega slovenskega socialnega dne, ki bo v nedeljo, 12. avgusta dopoldne v Slovenski hiši, in na katerem se bo obravnavalo važno družbeno vprašanje: odnos med starimi in mladimi.

V nedeljo, 12. avgusta 1962 bo ob 4 popoldne na Pristavi v Castelarju aktualno predavanje „Mater et Magistra“. Predaval bo g. R. Smersu. Lepo vabimo vse rojake iz soseke Pristave.

V nedeljo, 12. avgusta, ob 4 popoldne bo v Slovenskem domu v Slovenski vasi otroška igra „Naočniki“. Prišel bo tudi čarodej, ki bo pred igro pokazal veliko spretnosti. Vsi vljudno vabljeni.

Loterija umetnin pri SKA bo v petek, na državni praznik, 17. t. m., ob 7 v Slomškovem domu v Ramos Mejia. Z loterijo bo združen pester spored. Prireditelj je ob enem VIII. kulturni večer SKA, ki bi se sicer imel izvršiti dan pozneje.

Borčevski večer priredi Društvo slovenskih protikomunističnih borcev v soboto, dne 18. avgusta ob 8 zvečer v prostorih Slomškovega doma, Ramos Mejia. Predava član strokovnega načelstva g. Radivoj Rigger „Borba proti komunizmu danes“. Vljudno vabljeni!

Pozor slovenska mladina! Dekliški in fantovski odsek Našega doma v San Justu vas prisrčno vabita na svojo prvo mladinsko prireditev, ki bo v nedeljo 2. septembra t. l.

Mladinski dan odsekov SDO in SFZ v Slovenski vasi bo v nedeljo, 9. okt. 16. (v primeru slabega vremena) sept.

SFZ

ODSEK RAMOS MEJIA
Nedelja, 12. avgusta
v Slomškovem domuOTVORITEV
ŠPORTNEGA
IGRIŠČA

- Slovesna otvoritev
- Tekme v odbojki za pokal med odseki: Lanús, San Martín, Morón, San Justo in Ramos Mejia
- Domače kosilo
- Prosta zabava ob poskočnih zvokih domačih in tujih melodij

V A B L J E N I

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827

Buenos Aires

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega ljubega sina, brata, svaka in strica, gosпода

ALOJZIJA SKUBINA

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so nam ob tem hudem življenjskem udarcu stali ob strani ter nas tolažili. Zlasti se zahvaljujemo č. g. župniku Antonu Stanovniku za zadnje sv. popotnico našemu dragemu rajniku in g. župniku Janezu Kalanu za vodstvo pogreba na pokopališču v Morón.

Žaljuoči družini
Skubin-Poštajnar

„spovednikih“, ki se z njimi meri v igri. Ogrsel se je:

„Mi štirje,“ je dejal, „Matija, Lojze, Jože pa jaz. Nekoč smo bili neločljivi, štirje mušketirji z geslom, da vsi za enega in eden za vse, grof La Fere. Athos, abbé Aramis, ničemurni Porthos in d'Artagnan, Gaskonjec iz teh gor za nami in Vaš in Vaše sestre najpogostejši oboževalec, gospodična.“

„To je pa zanimivo,“ je žuborela veselo Slavica, „Helena si čula? Trije mušketirji; Atos, Portos, Arabis; bom še nocoj vse spet prebrala, potem pa, gospod France; ne, taka reč se ne sme pozabiti, to društvo bomo obnovili. A geslo, gospod Poznik? Geslo, tista beseka za naskok!“

„Remember.“

„Remember. Velja. Pridušiva se po francosko.“

„Ventre saint gris!“

„Živio! Remember! Konj travojé Helena! Uh, kako se drži prsteno! Pa je sama s'čila na izlet. Živeli naši! Pa, gospod Sivec, Albinček! Ga že imamo gospoda Franceta. Sprejmite ga dostojno. Remember!“

Kakor razposajeno živahen otrok je vlekla geometra za roko k Rebernikovi gostilni, ki jim je sinila prijazno izza lazu. Geometer je prepoznal za mizo pred hišo svoje znance iz trga: posestnika Koširja, gospo notarko, jurista Albina, učitelja Siveca, čuđaškega Koširjevega strica Feliksa, bogoslovca Jance in sodnikovo najstarejšo hčer Avrelijšo. Z veseljem vzklikom so ga sprejeli, on pa je dejal šaleč se:

SLOV. DOM V SAN MARTINU
Pri petih tumbolskih tablicah je verjetnost, da boš zadel

petkrat večja, kot če igraš na eno samo tablico. Zato kupi vsak mesec po eno tablico. Tablice dobiš:

v Dušnopastirski pisarni
v Našem domu v San Justo
pri g. Boštjančiču v Lanusu
v Slomškovem domu v R. Mejia
v Slovenskem domu v Carapachayu
v Slovenskem domu v San Martinu

Zapomni si: Poleg avta bo še več dragocenih in vrednih tumbol

ZENINI — NEVESTE!

Kjer stanovanje opremljeno Rado, veselo je staro in mlado!
LOS ANDES — RADOVAN SOBAN
Blanco Encalada 261 Villa Madero

Društvo slov. protikom. borcev in konzorcij Vestnika vabi vse rojake na **DRUZABNI VECER** dne 4. avgusta 1962
Dvorana kluba Excelsior,
Santos Lugares
ulica Patricios 457
Orkester MOULIN ROUGE

V soboto, 28. julija 1962 je umrla gospa **MARIJA ČEŠNOVAR**, roj. MARN
Njen pogreb je bil naslednji dan na pokopališču v San Martinu. Vse znance prosimo, da molijo zanjo. Naj počiva v miru.

Viktor, mož; Andrej, sin; Danica por. Donlaga in Metka, hčerki ter ostalo sorodstvo.
Villa Ballester, Ljubljana, Portorož.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo č. gg. Maliju Gregoriju in Borštner Matiji za duhovno pomoč in pogrebne obrede ter vsem prijateljem in drugim rojakom, ki so nam kakor koli pomagali v času bolezni in ob smrti moje žene MARIJE.

Viktor Češnovar

Slovenski skupnosti v izseljenstvu sporočamo žalostno novico, da nas je po dolgem in hudem trpljenju zapustila v soboto, 28. julija, previdena s tolažili svete Cerkve naša zvesta članica, gospa **MARIJA ČEŠNOVAR**, roj. MARN
K zadnjemu počitku smo jo položili v nedeljo, 29. julija 1962, na pokopališču v San Martinu. Zavedno rojakinjo bomo ohranili vedno v lepem spominu. Sv. mašo zadošnico bo opravil č. g. župnik Mali dne 1. avgusta. Buenos Aires, 30. julija 1962. Zedinjena Slovenija

„Kaj vraga! Kakor škofu, ko pride birmovat, ste mi prišli naproti.“ Rokoval se je živo z njimi:

„Bog te živi, Rebrnik! Zdravo šolmošter, duša verna! Kam naj to pot zapišemo, gospod Košir? Tako je prav, Tine! V družbo in sonce. Tu je zdravje. Salve gospod Felice.“

In nato notarki:
„Hvaljen Jezus, gospa!“
Pa sodnikovi:
„Klanjam se, gospodična.“
Nato vsem:
„Vidim, da vam ni slabo, tukaj bivati. Oče Rebernik! Menda še niso vsega popili! Tistega iz kota, kaj?“

Notarka je vikala:
„K meni, gospod geometer! Tu sem sedel. Gospodična! Prepustite ga meni, mu hom vest izprašala, kod je hodil, kje je bil.“

„Kje je čevljičke rosil,“ je dodal nedorastlo poštarjev jurist Slavica ga je pogledala z očitkom, kakor da je zinil kaj nedostojnega. Potem pa je hitela posajati geometra.

„Papa,“ je nagovorila Koširja, „ti se boš nekoli kom umaknil, zakaj gospod geometer prav nikamor drugam ne bo sedel kakor pa tebi na desno. Tu, gospod France. Helena, ti sedi tu. Gospod Sivec, s klopji boste padli. Albinček, ne budi siten. Gospod geometer ni tvoja družba, si še premlad. Tako! Ampak, gospod Tine! Čemu vstajate? Saj sedimo udobno. Velja. Zdjaj pa vina na mizo. Danes plačuje gospod učitelj Sivec. Je njegov god.“

Učitelj se je v zadregi skremžil in menil nerodno, da ne goduje.

„Eh,“ se ga je otesla pomilovalno. „Pravi kavalirji damam ne oprekajo, četudi je drugače. Je pa najin praznik, gospod France, kaj?“

„Moj gotovo, v tako ljubeznivi družbi,“ je podvomil. Tlesnila je otroško z rokami in z bodla notarko z nagajivim pogledom:

„Kaj sem rekla? Kavalir, po dnevi in po noči.“

„Čujmo, čujmo! Po noči? Kako pa to?“ je vprašala notarka. Za trenotje je legla na vse zadrega. Pa se je geometer sam prvi zasmejal:

„Ta porednica mi menda kroke očita.“ „Ali po krivem?“ je vprašala notarka pobožnjakarsko pikro.

„Po vsej pravici krščanske prizanesljivosti,“ je odgovoril geometer široko, uporno. Pa je hkrati zasulil na sebi trudni in zbegani Helenin pogled, senca živčne razdraženosti, ki je šnila mimo lepih ustnic. Umel je, postal nestrpen in zmeden. Sam pri sebi je iskal in ugibal:

„Kaj vendar misli? Če s količkomo vrnem notarjev na ročico, tako vozniški pa le nistem, da bi bil surov. Pa se boji misli: prej je vriskal, zdaj ko bo vina vase dobil, bo kar klel in kvanttal. Bom, na tihem, in pri krvavi gorenjski duši, bom dejal, da beseda še ni konj. Nobene fige še ni pustila na cesti. Moja ne!“

(Nadaljevanje prihodnjič)